Svenska kyrkan

Dnr Ks 2026-0995
25 augusti 2026

Avdelningen för Kyrkoliv

Hur går Svenska kyrkans färd mot klimatmålen? -Statusrapport för etappmålen i Svenska kyrkans färdplan för klimatet 2025

Innehåll

Introduktion 2
Förstärkt samverkansorganisation 3
Status för etappmålen i etapp 2024–2027 5
Kyrkans uppdrag 6
Energianvändning och byggnader 10
Produktion av förnybar el 13
Resor och transporter 14
Begravningsplatser, markanläggningar och maskiner 16
Konsumtion och investeringar 17
Klimatanpassning och krisberedskap 20
Förvaltning av skog och mark 22
Några exempel på pågående insatser 24
Slutsatser 26

Introduktion

Svenska kyrkans biskopar skriver i sitt biskopsbrev om klimatet: *”Klimatkrisen är sannolikt den största gemensamma utmaningen som mänskligheten någonsin stått inför. Den påverkar oss alla som lever under samma himmel, på samma jord. Arbetet med denna kris måste få genomslag i flera olika politikområden och alla samhällssektorer. Vi måste alla ompröva vårt sätt att tänka kring livsstil, välfärd, hållbarhet och rättvisa: för skapelsens skull, för livets skull, för våra barnbarns och deras barnbarns skull.”*

Svenska kyrkans färdplan för klimatet svarar på biskopsbrevets uppmaningar att minska vår egen klimatpåverkan och för att bidra till mänsklighetens gemensamma arbete med att bromsa effekterna av klimatförändringarna. Den är också resultatet av ett kyrkomötesbeslut 2018. Färdplanen bejakades av samtliga stiftsstyrelser och antogs därefter av kyrkostyrelsen i december 2019.

Färdplanen har tre effektmål som ska vara uppfyllda senast i slutet av 2030. De tre effektmålen handlar om att uppnå klimatneutralitet, värderingsförändring och bidra till klimaträttvisa.

- Svenska kyrkan ska vara **klimatneutral senast år 2030**, det vill säga inte lämna något nettobidrag till den globala uppvärmningen. Målet ska till största delen nås genom utsläppsminskningar inom vår egen verksamhet. Detta är till exempel utfasning av fossila bränslen såväl för uppvärmning, transporter och maskiner; energieffektivisering av byggnader, digitala möten och andra åtgärder för att minska resande, väl avvägda inköp och krav på leverantörer som vi köper varor och tjänster av och bolag vi investerar i; produktion av effektiv energianvändning, produktion av förnybar el och fossilfria tjänsteresor.
- Svenska kyrkan ska verka för den **värderingsförändring** som vi som mänsklighet behöver åstadkomma. Vi behöver tänka om – ja, *vända om*. I stället för en livsstil som utarmar planeten måste vi leva våra liv inom planetens gränser. Vi ska lyfta andliga och existentiella aspekter av klimatkrisen. Detta ska bland annat ske genom att integrera klimatarbetet i kyrkans uppdrag.
- Svenska kyrkan ska bidra till att stödet stärks till de människor som drabbas mest av klimatförändringarnas effekter trots att de bidragit till dem allra minst. Svenska kyrkans globala påverkansarbete för **klimaträttvisa** med beslutsfattare sker genom Act Svenska kyrkan och i samverkan med ACT-alliansen[1] på global och nationell nivå. Fokus för det globala påverkansarbetet är rätten till stöd och ökat inflytande för grupper, samhällen och länder som redan lever i fattigdom och klimatnödläge. Vi vill se att rika länder med höga utsläpp bidrar till de globala FN-åtaganden som gjorts för klimatfinansiering. Vi vill säkerställa att klimatfinansieringen vägleds av principer för

[1] https://actalliance.org/climate-justice/

mänskliga rättigheter[2], jämställda möjligheter[3] och lokalt ledd anpassning[4] och att människor som redan befinner sig i ett humanitärt nödläge på grund av klimatförändringar får stöd att återhämta sig i samband med förluster och skador.

Denna statusrapport innehåller information om en förstärkt samverkansorganisation, en sammanfattning av status för de olika etappmålen, några exempel på pågående projekt, samt rekommendationer för fortsatt arbete. Den visar att arbete och framsteg sker inom de allra flesta områden men att takten måste öka.

Förstärkt samverkansorganisation

Inför färdplanens andra etapp förstärktes främjandearbetet genom ett betydande ekonomiskt tillskott beslutat av kyrkostyrelsen, med fokus på konsumtion, resor och transporter samt energi. Detta möjliggjorde en utökning av kapaciteten med nya tjänster och innebar behov av utvecklade samverkansformer mellan stiften för att främja församlingarnas arbete.

En modell för förstärkt samverkan etablerades i dialog med stiften, med fem samverkansnoder placerade i Luleå, Stockholm, Linköping, Göteborg och Uppsala. Noderna ansvarar för att stödja församlingar i flera stift inom prioriterade målområden samt för nationell samordning inom övriga målområden. Tjänster började tillsättas i slutet av 2024 och har successivt slutförts under 2025. Under 2025 har också formerna för samverkan och främjande utvecklats vidare i nära samarbete mellan stiften.

Arbetet 2025 har präglats av uppstart, där struktur, gemensamma workshops och planering skapat en tydlig färdriktning och god samsyn mellan stiften. Samverkan har stärkts, särskilt genom ökat nyttjande av nodmedarbetare, men kräver fortsatt kommunikation, tålamod och personliga kontakter. Arbetet med noder har utvecklats positivt och ses som ett lärande pilotarbete. Samtidigt finns utmaningar kring informationsspridning, roller och ansvar, samt behov av tydligare vägledning till församlingar. Stift som själva har ett proaktivt klimatarbete och aktivt har bjudit in nodmedarbetarna att delta och bidra i främjandet av församlingarnas arbete har i större utsträckning kunnat dra nytta av samverkan. Medarbetarna som främjar i flera stift behöver vara lyhörda för respektive stifts arbetssätt och traditioner.

Operativa grupper etablerade och i fullt arbete

Under 2024 etablerades operativa grupper kopplade till färdplanens målområden som en del av samverkansformen Stiftsdirektorer för samverkan. Det finns nu sju operativa grupper. De samlar stiftshandläggare, nodmedarbetare, representanter från nationell nivå och i vissa fall församlingar och pastorat, för gemensam planering, erfarenhetsutbyte och utveckling av insatser med bred förankring i kyrkan. För målområde skog och mark finns en operativ grupp med medlemmar från stiftens egendomsförvaltningar.

[2] https://www.svenskakyrkan.se/act/nyheter/rekommendationer-for-klimatfinansiering
[3] https://www.svenskakyrkan.se/pressmeddelande/ny-rapport-sverige-bast-pa-jamstalld-klimatfinansiering-men-mycket-kvar-att-gora?publisherId=1344892&releaseId=3310422
[4] https://www.wri.org/initiatives/locally-led-adaptation/principles-locally-led-adaptation

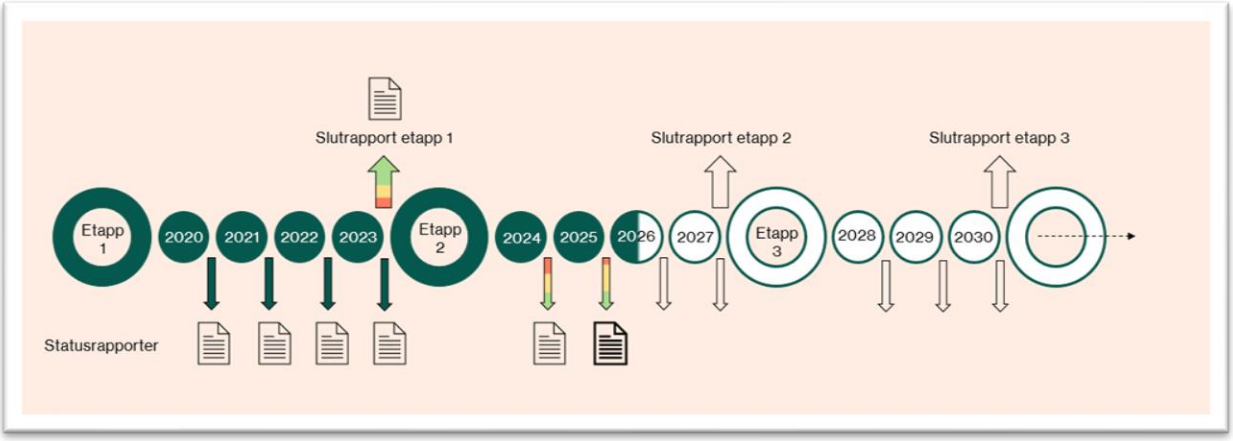
Under 2025 har arbetet i de operativa grupperna tagit tydlig form. Samtliga grupper har arbetat fram årsplaner, genomfört aktiviteter i linje med dessa och följt upp framdriften. Arbetet går huvudsakligen enligt plan: en tredjedel anger att arbetet följer plan fullt ut, medan majoriteten ser mindre avvikelser eller förseningar. Arbetet var under 2025 ännu under uppbyggnad och många insatser har startats upp men är ännu inte avslutade. Resultat i form av effekter förväntas därför i högre grad framträda kommande år.

Flera framgångsfaktorer lyfts av de operativa grupperna, bland annat stark gruppsamverkan, bred stiftsförankring och ökande engagemang i olika nätverk och aktiviteter. Exempel på positiva resultat är ökat deltagande i energirelaterade forum, fortsatt minskning av inrikesflyg samt att arbetet upplevs som relevant och efterfrågat i församlingar och pastorat.

Utmaningar kvarstår, särskilt kopplade till kommunikation och samordning mellan många aktörer, ytterligare behov av relevant data för uppföljning samt resurs- och tidsbrist i vissa grupper. Även behov av långsiktighet i finansiering och tydligare strukturer för att nå ut brett i organisationen lyfts av de operativa grupperna som viktiga utvecklingsområden kommande år.

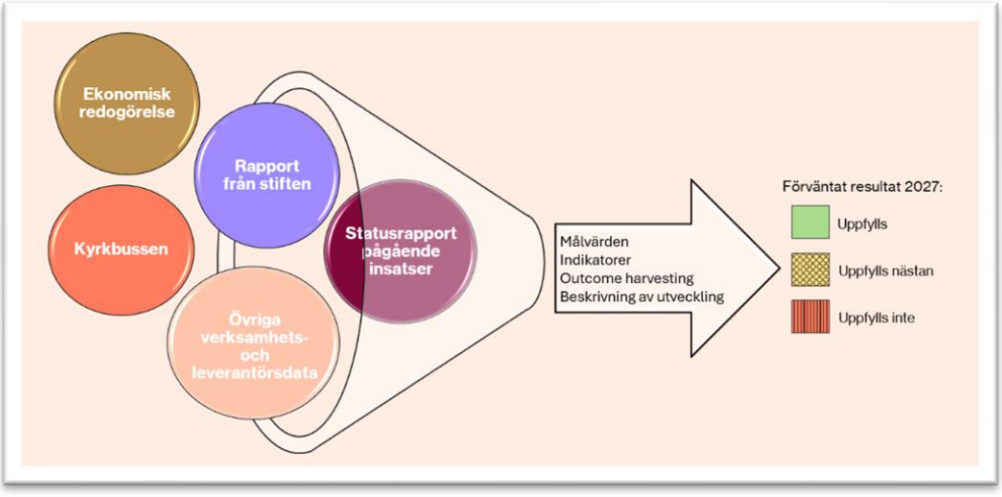
Status för etappmålen i etapp 2024–2027

Genomförandet av Färdplan för klimatet har nu kommit ungefär halvvägs, och denna rapport utgör den andra statusuppföljningen inom etapp 2. Tidigare rapporteringar och resultat kan ses i Figur 1.

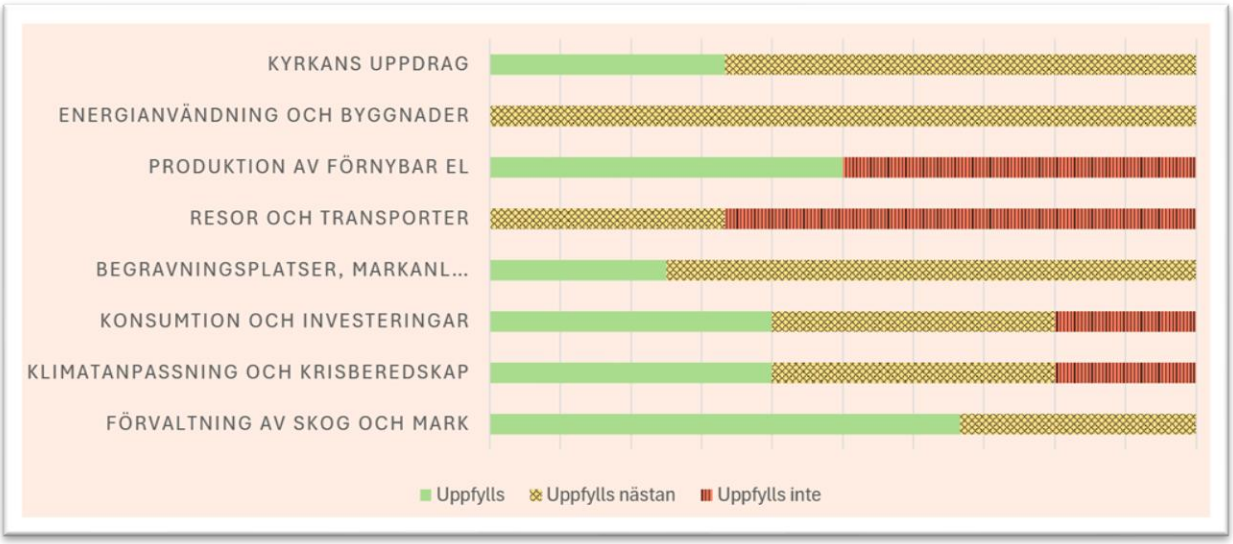
Figur 1. Tidplan, rapporter och resultat för Färdplan för klimatet. Fördelningen mellan färgerna grönt, gult och rött i pilarna motsvarar resultatet i respektive rapport.

För att kunna följa utvecklingen och mäta statusen inom etappmålen har olika målvärden och indikatorer definierats. För vissa etappmål har metoden Outcome harvesting använts. I denna metod identifieras och analyseras resultat som faktiskt har uppstått under etappen och sorteras i relevanta kategorier, till exempel förändringar i arbetssätt, beteenden, beslut eller samverkan. Det gör det möjligt att även fånga upp sådant som inte syns i kvantitativa mätvärden och indikatorer. Slutligen bedöms varje etappmåls status utifrån en samlad analys av de kvantitativa och kvalitativa resultaten. Uppföljningen i denna rapport sker gemensamt av kyrkokansliet och färdplanens Operativa grupper och baseras på resultat från enkäterna Ekonomisk redogörelse och Kyrkbussen, årsrapport från stiften, statusrapporter från pågående insatser samt en del annan verksamhets- och leverantörsdata.

Figur 2. Visuell beskrivning av arbetet med uppföljning och bedömning av etappmålsstatus.

Nedan sammanfattas statusen för de olika etappmålen inom respektive målområde. Statusen anges med färgerna grönt, gult och rött. Färgen grön (helfärgad) betyder att målet vid etappavslut förväntas vara uppfyllt, gult (nät) att det förväntas vara nästan uppfyllt och rött (randig) att det inte förväntas vara uppfyllt. Denna status är baserad på den utvecklingstakt som skett under 2024 samt 2025, och att den utvecklingstakten antas fortsätta under resten av etappen. Det är med andra ord ett försök att ta tempen på hur etappmålen i färdplanen kommer falla ut vid etappavslutet, vilket kan hjälpa i prioritering av arbete, tid och budget medan etappen fortfarande pågår. Om etappmålet är markerat som rött är det alltså en stark signal om att arbetstakten behöver öka, men betyder inte nödvändigtvis att målet får en slutlig bedömning som rött vid etappavslutet. Detta eftersom det finns möjlighet att ”jobba ikapp” medan etappen fortfarande pågår. I redovisningen av respektive etappmål framgår statusen dels genom bakgrundsfärg till etappmålsformuleringen, och dels i textbeskrivningen kopplat till respektive etappmål.

Figur 3. Status för samtliga etappmål redovisade per målområde. Grön (helfärgad) betyder att förväntning vid etappavslut är att etappmålet uppfylls, gul (nät) att det nästan uppfylls och röd (randig) att det inte uppfylls, och baseras på de framsteg som skett under etappens första två år (2024–2025).

KYRKANS UPPDRAG

Etappmål 1.1 Svenska kyrkan är en modig röst för rättvis omställning med omsorg om hela skapelsen, som i ord och handling tar sitt ansvar lokalt och globalt.

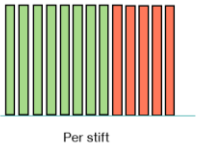
Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Outcome harvesting:
Förflyttning har skett inom följande område:

Svenska kyrkan deltar aktivt i FN:s klimattoppmöten (COP) som en del av den globala kyrkliga och civila samhällsrörelsen. Inför och under COP30 i Belém i Brasilien lyfte Svenska kyrkan särskilt frågor om klimaträttvisa, där fokus ligger på att rika länder ska ta större ansvar för utsläppsminskningar och klimatfinansiering. Kyrkans internationella arbete, genom Act

Indikator 1:
Stiftets biskop har medverkat på en arena och där varit en modig röst för en rättvis omställning med omsorg om hela skapelsen.

Per stift

Svenska kyrkan, betonar tre centrala krav: att fossila bränslen ska fasas ut, att finansieringen ska vara rättvis och att de mest utsatta människorna inkluderas i beslutsprocesserna.

Svenska kyrkan har även engagerat sig i mer lokala och opinionsbildande initiativ, som exempelvis sorgmarsch för klimatet i Stockholm. Marschen är en stillsam manifestation där deltagarna uttrycker sorg över de förluster som klimatförändringarna innebär, både för människor, natur och framtida generationer. Kyrkan har här haft en tydlig roll som medarrangör och platsgivare, bland annat genom att avsluta marschen med samling i kyrkorum. Engagemanget visar hur kyrkan är en röst i debatten och också tar ansvar för de existentiella dimensionerna av klimatkrisen, såsom oro, sorg och behovet av hopp. I samhällsdebatten, exempelvis genom ärkebiskopens krönika i DN, bidrar Svenska kyrkan med ett etiskt och värderingsbaserat perspektiv på klimatfrågan. Det handlar inte bara om teknik och ekonomi, utan också om ansvar, mening och människosyn. 8 av 13 stift har även angett att stiftets biskop har medverkat på en arena (t.ex. konferens, sociala medier eller tidning) och där varit en modig röst för rättvis omställning. Dessa exempel speglar hur Svenska kyrkan verkar på flera nivåer, global, nationell och lokal, och kombinerar ord (påverkan, opinionsbildning) med handling (deltagande, arrangemang och organisering).

De initiativ som har tagits visar en ambition att vara en modig röst för en rättvis omställning. Samtidigt är insatserna ännu inte tillräckliga i omfattning eller genomslag för att kunna säga att etappmålet kommer att uppnås inom utsatt tid. Ytterligare förstärkningar av arbetet krävs för att fullt ut leva upp till etappmålets intentioner.

Etappmål 1.2 Svenska kyrkan initierar och deltar i samtal om värderingsförändringar avseende en människocentrerad livsförståelse och ett engagemang för naturens rättigheter.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Outcome harvesting:
Förflyttning har skett inom följande område:

Flera återkommande och nyutvecklade aktiviteter utgör centrala arenor för värderingsförändring. Skapelsetid (1 september–4 oktober) har fortsatt att vara ett viktigt ekumeniskt sammanhang där skapelsen och klimatfrågan integreras i gudstjänstliv och församlingsverksamhet. 10 av 13 stift har angett att de har arbetat för att Skapelsetid ska uppmärksammas och firas. Under perioden har gudstjänster, andakter och olika aktiviteter såsom vandringar, bön och föreläsningar genomförts med särskilt fokus på människans relation till naturen och ansvar för skapelsen. Vidare har Pilgrims Walk for Future fortsatt utvecklats som en rörelse inom Svenska kyrkan, där klimatengagemang förenas med andlig fördjupning och gemensam handling. Genom pilgrimsvandringar skapas utrymme för reflektion, lärande och möten som bidrar till en fördjupad förståelse av människan som en del av skapelsen. 10 av 13 stift har angett att de har integrerat klimat i sitt pilgrimsarbete. I anslutning till dessa sammanhang har även Håpets katedral fungerat som en mobil och symbolbärande mötesplats för gudstjänst, samtal och manifestationer. Ett flytande heligt rum med tak av återvunnen plast, insamlad från stränder i Bohuslän. I varje hamn den besökte växte möten, samtal och gemenskap fram kring hopp, klimat och ansvar för skapelsen.

Under året lanserades podcasten *Av jord kommen*, som under året publicerade åtta avsnitt med fokus på andlig hållbarhet, klimatkrisen och människans relation till skapelsen. Podden utgör en plattform för samtal om värderingsförändringar och omställning i en tid av ekologiska utmaningar. Genom samtal med forskare, teologer, aktivister och andra samhällsaktörer har podcasten bidragit till att belysa perspektiv som utmanar en människocentrerad livsförståelse och lyft frågor om naturens rättigheter och människans plats i den större livsgemenskapen. På nationell och internationell nivå har en biskop genomfört många möten och samtal inför och under COP30, vilket hjälper Svenska kyrkan att lyfta fram berättelser som tydliggör naturens egenvärde och visar hur mänskliga rättigheter, ekologiskt ansvar och andlig förankring hänger ihop.

En gemensam nämnare i dessa insatser är att de i första hand bidrar till förändring genom att skapa relationer, mening och legitimitet snarare än genom krav. Initiativ som Skapelsetid, pilgrimsrörelsen och symboliskt starka sammanhang som Håpets katedral erbjuder rum där klimat- och miljöfrågor kan bearbetas teologiskt och

existentiellt. Dessa insatser bidrar till en gradvis normförskjutning, där klimat- och miljöfrågor i ökande grad kan förstås som integrerade delar av kyrkans identitet och uppdrag.

Etappmål 1.3 Svenska kyrkans verksamhet inom den grundläggande uppgiften bidrar till den nödvändiga värderingsförändring som krävs för skapelsens framtid.

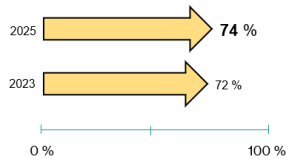
Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Outcome harvesting:
Förflyttning har skett inom följande område:

Under året har pilotinsatser inom förändringsledning genomförts i bland annat Linköpings och Luleå stift. Genom processledning, dialog och gemensamt lärande har dessa pilotprojekt bidragit till att utveckla arbetssätt som stödjer en gradvis omställning av verksamheten. Fokus har legat på att identifiera hur teologiska perspektiv, organisatoriska strukturer och praktiska beslut kan samverka för att främja ett mer hållbart agerande. Under 2026 kommer alla stiftsledningar att erbjudas kurs i förändringsledning. I flertalet församlingar har initiativ till beteendeförändringar tagits. Till exempel i Växjö stift där ett pastorats administratör och församlingsassistent drivit en beteendeförändring mot mer medvetna, hållbara livsmedelsinköp och inspirerat både personal och församlingsbor att göra klimatsmarta val. Aktiviteten kombinerar praktisk handling (matlagning och bakning) med andlig reflektion, vilket stärker kopplingen mellan tro, livsstil och ansvar för skapelsen inom den grundläggande uppgiften.

Indikator 1:
Andel pastorat/församlingar som lyft människans skapelseansvar i gudstjänst, samtal, diakonalt arbete, undervisning eller annan församlingsverksamhet.

I 74 procent av församlingar och pastorat har människans skapelseansvar lyfts fram på olika sätt inom den grundläggande uppgiften. Det är en liten ökning jämfört med 2023, och ökningen är störst inom området utbildning. Detta kan vara ett resultat av insatser under 2024 kring konfirmandundervisning, där både Terra-pi, ett material för att bearbeta klimatoro och klimatångest, och ett material baserat på biskop Andreas herdabrev har spridits genom stiften och via webbinarier.

Etappmål 1.4 Kunskap om klimaträttvisa genomsyrar all verksamhet i Svenska kyrkan.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Outcome harvesting:
Förflyttning har skett inom följande område:

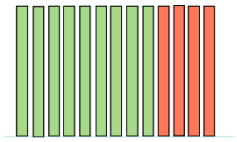
Svenska kyrkans internationella arbete bidrog till att stärka kunskapen om klimaträttvisa genom att lyfta sambanden mellan klimat, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Inför och under COP30 deltog Svenska kyrkan tillsammans med internationella partner i arbetet för ett nytt Gender Action Plan inom FN:s klimatförhandlingar samt i kunskapsutbyte kring hur kvinnors, ursprungsfolks och lokalsamhällens perspektiv kan stärkas i klimatarbetet. Erfarenheter och lärdomar från detta arbete har bidragit till att synliggöra klimaträttvisa som en fråga om makt, inflytande och mänskliga rättigheter, och därigenom stärkt kunskapsutvecklingen inom Svenska kyrkan. Genom Svenska kyrkans internationella samarbete har också erfarenheter från klimatutsatta lokalsamhällen i bland annat Latinamerika bidragit till ökad förståelse för klimaträttvisans konkreta konsekvenser. Exempelvis har stöd till civilsamhällesaktörer och miljöförsvarare i Amazonas samt kunskapsutveckling kring jämställdhet och klimaträttvisa inom ACT-alliansen gett viktiga perspektiv på hur klimatförändringarnas effekter drabbar olika grupper ojämlikt och hur rättighetsbaserade lösningar kan stärkas.

Svenska kyrkans arbete med klimatambassadörer utgör en viktig del av att förankra internationella klimatfrågor lokalt i församlingar och stift. Under året har 65 klimatambassadörer varit aktiva och genom utbildning, nätverk och gemensamma aktiviteter har ambassadörernas möjligheter att sprida kunskap och skapa engagemang i både gudstjänstliv och vardaglig verksamhet stärkts. Genom klimatambassadörernas aktiviteter har kopplingen stärkts mellan globala rättvisefrågor och lokalt engagemang, och kunskapen om klimaträttvisa omsatts i praktisk handling. I samband med FN:s klimattoppmöte, COP 30, deltog klimatambassadörer i en digital COP-camp som Svenska kyrkan arrangerade. Den digitala COP-campen var en plattform där Svenska kyrkan samlade deltagare för att följa och bearbeta innehållet från FN:s klimattoppmöten. Genom en kombination av kunskapsinhämtning,

samtal och reflektion skapades möjligheter att ta del av globala perspektiv och sätta dem i relation till kyrkans uppdrag och lokala sammanhang. COP-campen bidrog till att öka förståelsen för klimatfrågan som en global rättvise- och värderingsfråga, samtidigt som den gav utrymme för existentiell och teologisk bearbetning. Den digitala formen möjliggör bred delaktighet och stärker kopplingen mellan internationella processer och lokalt engagemang inom Svenska kyrkan.

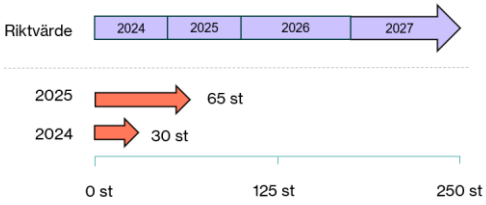
Nio av tretton stiftskanslier genomförde insatser riktade till församling och pastorat för att öka kunskapen om klimaträttvisa. Till exempel genom integration i internationellt arbete, utbildningar och webbinarier, samarbeten med olika aktörer samt informations- och kampanjinsatser kring Fairtrade och klimaträttvisa. Det är dock något färre stift än föregående år.

Indikator 1:
Stiftskanslier har genomfört insatser för att öka kunskaper om klimaträttvisa.

Per stiftskansli

Indikator 2:
Antal klimatambassadörer inom Svenska kyrkan.

Etappmål 1.5 Svenska kyrkan bearbetar andliga och existentiella perspektiv av klimatkrisen i ekumeniska och interreligiösa nätverk samt med andra samhällsaktörer.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Outcome harvesting:
Förflyttning har skett inom följande område:

Svenska kyrkan har under lång tid varit engagerad i Kyrkornas Världsråd, Lutherska Världsförbundet och ACT-alliansens arbete för klimat och hållbarhet. Dessa globala allianser fortsätter vara viktiga aktörer för att samla den ekumeniska familjen kring ett genomtänkt arbete kring klimat och hållbarhet. Svenska kyrkan har även varit del av Sveriges kristna råds miljö- och klimatgrupp, det nordiska gröna ekumeniska nätverket och det europeiska nätverket för klimat. Klimat- och hållbarhetsfrågor har också i ökande grad integrerats i avtal och samarbeten med vänförsamlingar på stiften. Genom att inkludera dessa perspektiv tydliggörs att klimaträttvisa är en gemensam angelägenhet och en del av kyrkans globala uppdrag.

Samtidigt har utvecklingen av digitala mötesformer skapat nya möjligheter att upprätthålla och fördjupa dessa relationer. Till exempel har Göteborgs stift möjliggjort utökad digital samverkan med sitt vänstift i Tanzania genom investering i videokonferensutrustning för både det egna och vänstiftet. Detta har skapat förutsättningar för regelbundna möten där erfarenheter kan delas och klimatfrågans existentiella och teologiska aspekter har bearbetats, samtidigt som resandets klimatpåverkan minskat. 8 av 13 stiftskanslier angav att de samverkade ekumeniskt i Sverige och/eller Europa kring andliga och existentiella perspektiv på klimatkrisen under 2025. Samverkan skedde till exempel genom interreligiösa initiativ, samarbeten med vänstift och internationella aktörer, gemensamma gudstjänster och utbildningar samt deltagande i olika seminarier, nätverk och klimatrelaterade manifestationer.

Etappmål 1.6 Alla församlingar har tillgång till stöd för att synliggöra färdplanens mål i Svenska kyrkans interna främjande- och tillsynsverktyg som lokalförsörjningsplaner, församlingsinstruktioner och visitationer.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

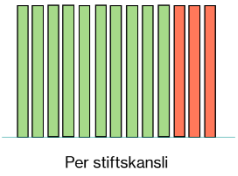
Outcome harvesting:
Förflyttning har skett inom följande område:

Beslut och formalisering spelar en stor roll inom målområdet Kyrkans uppdrag. Flera exempel på resultat som har analyserats rör explicita beslut på stiftsnivå, såsom att inkludera klimat och hållbarhet i församlingsinstruktioner, att justera formerna för internationella relationer genom digitalisering eller att skriva in klimaträttvisa i vänstiftsavtal.

Dessa beslut markerar en kvalitativ förändring från frivillig och personburen praktik till normativ och strukturell förankring. Klimatansvar blir därmed inte enbart en fråga om engagemang, utan en förväntad del av kyrkans ordinarie sätt att planera, följa upp och utöva tillsyn över den grundläggande uppgiften.

Indikator 1:
Stiftskanslier utvecklar stöd för att synliggöra färdplanens mål i interna främjande- och tillsynsverktyg.

Per stiftskansli

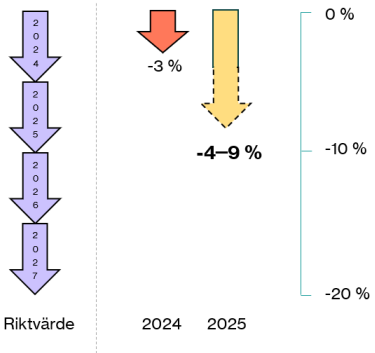
10 av 13 stift uppger att de har utvecklat stöd för att synliggöra färdplanens mål i interna främjande- och tillsynsverktyg. Detta sker främst genom att målen på olika sätt integreras i församlingsinstruktioner samt i arbetet med förvaltningstillsyn och visitation. Därutöver lyfts klimatfrågorna ibland även in i styrande dokument såsom klimatstrategier, resepolicyer, inköpspolicyer och miljöpolicyer. Karlstad stift har under 2025 fortsatt att arbeta med att ta fram ett utbildningsupplägg för att tillsammans med handläggare för församlingsinstruktion kunna arbeta med att få med klimat och hållbarhet i församlingsinstruktioner.

ENERGIANVÄNDNING OCH BYGGNADER

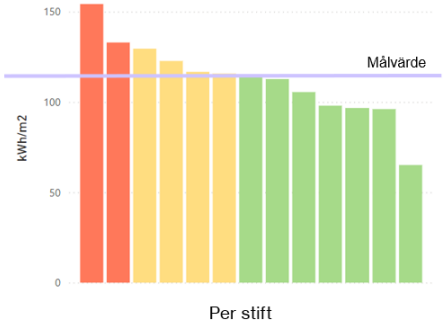
Etappmål 2.1 Den totala köpta energimängden per kvadratmeter för uppvärmning och el i byggnader genom effektivisering minskar med minst 5% per år under etappen. Det motsvarar en maximal genomsnittlig energianvändning på 115 kWh/m^2 per år för uppvärmda ytor vid etappens slut.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Målvärde a:
Köpt energimängden per kvadratmeter för uppvärmning och el i byggnader minskar minst 5 % per år.

Målvärde b:
Maximal genomsnittlig energianvändning är 115 kWh/m^2.

Snitt SvK **114-120** kWh/m2

År 2025 hade energianvändningen minskat med 10 procent, mätt i kWh, jämfört med 2023. Mätt som nyckeltalet kWh per m² uppgick minskningen till mellan 4 och 9 procent, vilket motsvarar en genomsnittlig årlig minskning på 2 till 5 procent. För att nå etappmålet behöver energianvändningen per kvadratmeter minska med 5 procent per år, vilket därmed nästan uppnåddes. Att resultatet redovisas som ett intervall beror på att beräkningen av nyckeltalet kräver manuell handläggning och korrigering av underlagsdata. Arbete pågår för att utveckla en mer tillförlitlig mätmetod, och det nya fastighetsregistret 2.0 förväntas ge bättre underlag för uppföljningen. Den genomsnittliga energianvändningen uppgick till mellan 114 och 120 kWh/m². Utifrån det lägre värdet låg sju av tretton stift under målvärdet om 115 kWh/m².

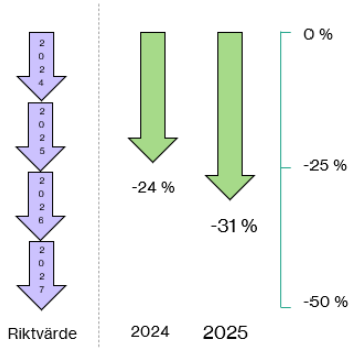
Minskningen av den köpta energin utgjordes, i fallande storleksordning, av fjärrvärme, el och bränslen. Förutsättningarna att minska energianvändningen och nå målvärdet varierar mellan församlingar och pastorat beroende på verksamhet, fastighetsbestånd och geografiskt läge. Utfallet påverkas också av väderförhållandena. Eftersom statistiken bygger på köpt energi kan variationer i utomhustemperatur mellan år få ett betydande genomslag. År 2025 var exempelvis varmare än normalt, vilket bidrog till lägre energianvändning.

Under etapp 2 kan församlingar ansöka om energieffektiviseringsbidrag, och de första bidragen beviljades under 2025. Drygt 100 ansökningar beviljades. De beviljade åtgärderna beräknas sammantaget minska energianvändningen med drygt 3,8 GWh per år och utsläppen med över 300 ton koldioxid per år. Effekterna av åtgärderna kommer dock att synas i statistiken först efter en viss fördröjning. Under 2025 genomfördes även flera webbinarier och utbildningsinsatser, exempelvis Utbildningen *Energioptimera mera* som samlade 141 enheter från samtliga stift och totalt 420 deltagare. Av dessa hade 135 personer chefs- eller ledningsansvar. Det stora deltagandet från ledningsnivå indikerar att energifrågor är högt prioriterade och ses som en viktig strategisk fråga inom organisationen.

Etappmål 2.2 De totala klimatpåverkande utsläppen från energianvändning halveras under etappen.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Målvärde a:
Klimatpåverkande utsläpp från energianvändning har halverats.

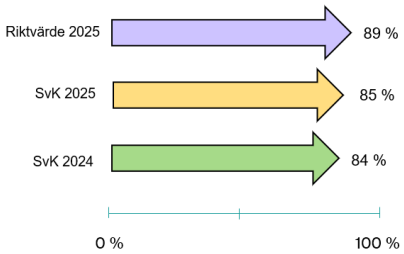
De totala klimatpåverkande utsläppen minskade från ca 38 000 ton CO_2e år 2023 till ca 26 000 ton CO_2e år 2025, vilket motsvarar en minskning med 31 %. För att uppnå målet vid etappavslut är riktvärdet för 2025 en minskning med minst 25 % jmf 2023, vilket uppfylldes. Minskningstakten har dock avtagit något jämfört med föregående år. En viktig förklaring är att en stor del av minskningen 2024 berodde på att elmixen som användes 2024 hade betydligt lägre klimatpåverkan än 2023. Men även om minskningstakten avtagit något har Svenska kyrkans utsläpp minskat inom samtliga energislag. Den största förändringen sedan föregående år skedde inom fjärrvärme, vilket kan kopplas både till en minskad mängd använd fjärrvärme och till att produktionen av fjärrvärme i Sverige orsakade mindre klimatutsläpp. Utsläppen från bränsleanvändning fortsatte också att minska, främst genom minskad användning av fossila bränslen.

Bedömningen är att etappmålet nästan kommer att uppnås vid etappens slut. För att etappmålet ska kunna uppnås med god marginal vid etappens slut behöver energianvändningen minska i högre takt. Ungefär en tredjedel av den minskade klimatpåverkan kan kopplas direkt till minskad energianvändning och konvertering från fossila bränslen, medan resterande del främst kan förklaras av att den energi som används har fått lägre klimatpåverkan över tid.

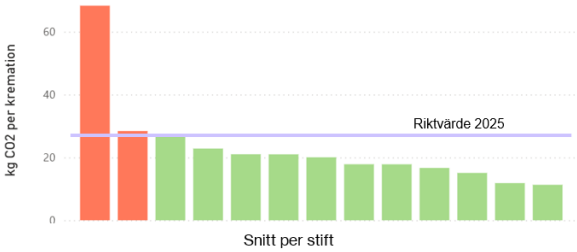
Etappmål 2.3 Krematorieverksamheten använder uteslutande fossilfria stödbränslen och utsläppen från stödbränslet uppgår till maximalt 20 kg CO_2e per kremation.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Målvärde a:
100 % fossilfria stödbränslen.

Målvärde b:
max 20 kg CO_2e/kremation.

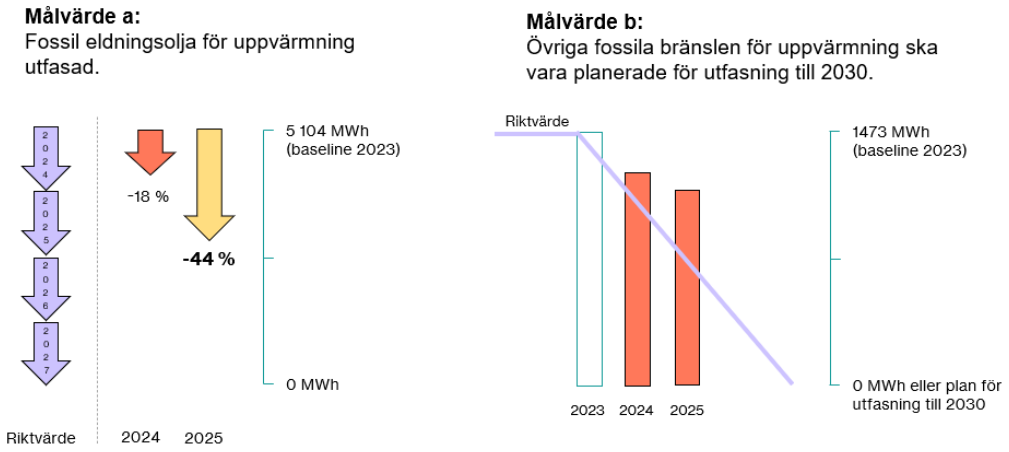
Snitt hela SvK **24** kg/kremation

År 2025 utgjordes 85 % av krematoriernas stödbränsle av fossilfria bränslen. Årets riktvärde för att nå etappmålet vid etappslut var minst 89 procent, vilket inte nåddes. Utsläppen var i genomsnitt 24 kg per kremation och riktvärdet 2025 för att klara målet vid etappavslut är högst 27 kg per kremation, vilket betyder att det uppnåddes med god marginal. Av de 52 krematorier som rapporterat uppgifter om stödbränsle klarade 34 årets riktvärde. På stiftsnivå nådde elva av tretton stift riktvärdet för 2025. Sex stift uppnår dessutom redan nu etappmålets slutliga nivå, vilket är en fördubbling jämfört med föregående år. Resultaten visar att utvecklingen går i den takt som krävs för att nå etappmålet.

Samtidigt bedöms de återstående åtgärderna bli mer utmanande att genomföra. Erfarenheter från verksamheten visar att det kan vara svårt att fasa ut de sista oljepannorna i och med att vissa krematorier avvaktar större renoveringar eller kan stå inför beslut om att anläggningen ska stängas ned, vilket sannolikt kommer att innebära en långsammare minskningstakt under etappens senare del. Mot denna bakgrund bedöms att etappmålet nästan kommer att uppfyllas.

Etappmål 2.4 Fossil eldningsolja för uppvärmning är helt utfasad. Övriga fossila bränslen för uppvärmning ska vara planerade för utfasning senast till 2030.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Under 2025 användes 2 846 MWh eldningsolja för uppvärmning, vilket är en minskning med 44 % mot etappens start. För att nå målet vid etappavslut är årets riktvärde en minskning med 50 %, vilket därmed nästan uppnåddes. Det totala antalet oljepannor som används som primär uppvärmning minskade från 128 till 83 mellan 2024 och 2025.

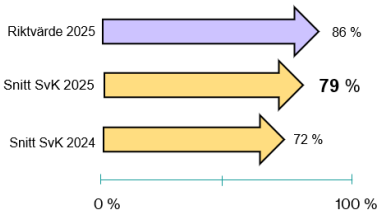
Under 2025 användes 1139 MWh naturgas, vilket är en minskning med 23 % jämfört med etappens start. För att uppnå etappmålet är riktvärdet för 2025 en minskning med 50 %, under antagandet att naturgas är helt utfasad vid etappavslut. Målet kan även anses uppfyllt om en plan för utfasning finns, vilket dock först kan verifieras i statusrapporten för 2027.

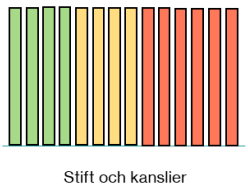
Många mindre oljepannor har fasats ut med stöd av oljepannebidraget, men i vissa pastorat krävs större åtgärder på hela uppvärmningssystemet för att bli av med oljan och då kan stöd istället fås via energieffektiviseringsbidraget. Men sådana åtgärder kräver ofta längre planerings- och budgetprocesser, vilket kan innebära att en större del av utsläppsminskningarna realiseras först under den senare delen av etappen. För att ge ytterligare stöd i omställningen har Växjö stift, som historiskt tillhört de mer oljeintensiva stiften, även infört ett eget bidrag för utfasning av eldningsolja.

Etappmål 2.5 Samtliga enheter inom Svenska kyrkan har gjort aktiva val av förnybar el. Om möjligt ska elen vara märkt Bra Miljöval.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Målvärde a:
100 % av Svenska kyrkan har valt förnybar el.

Totalt gjorde 79 procent av Svenska kyrkans verksamheter (församlingar, pastorat, stiftskanslier och kyrkokansliet) aktiva val av förnybar el. Av dessa motsvarade 57 procent Bra Miljöval och 22 procent ursprungsmärkt förnybar el. Årets riktvärde är 86 procent för att etappmålet ska nås vid etappens slut, vilket därmed nästan uppnåddes. Om måluppfyllelsen i stället följs upp per stift och kanslier (där samtliga stiftskanslier samt kyrkokansliet redovisas i en separat fjortonde stapel) ligger fyra i linje med riktvärdet och fyra nästan i linje. Resultatet på stifts- och kanslinivå var liknande föregående år, men ökningstakten för Svenska kyrkan som helhet var något lägre än under 2024.

PRODUKTION AV FÖRNYBAR EL

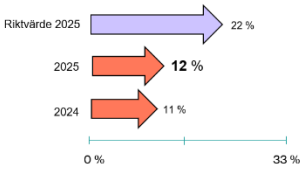
Etappmål 3.1 Den totala årliga produktionen av förnybar el (sol och vind), från egna anläggningar inom Svenska kyrkan ökar med minst 85 GWh under etappen, så att den egna förnybara elproduktionen vid etappens slut motsvarar minst en tredjedel av Svenska kyrkans elanvändning.

Etappmålet kommer inte att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Målvärde a:
Årliga produktionen har ökat med 85 GWh till 2027

Målvärde b:
Egen produktion motsvarar minst 33 % av Svenska kyrkans elanvändning för innevarande år.

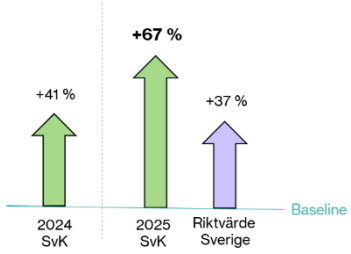
År 2025 uppgick produktionen från sol- och vindkraft till knappt 33 GWh, vilket motsvarar en ökning med 1,6 GWh jämfört med 2023. Årets riktvärde var en ökning med 43 GWh för att etappmålet skulle uppnås vid periodens slut, vilket inte nåddes. Elproduktionen 2025 motsvarade 12 % av Svenska kyrkans elanvändning. Riktvärdet för samma år var 22 %, och uppnåddes därmed inte.

Det bör samtidigt framhållas att underlaget för uppföljning av detta mål fortfarande behöver utvecklas och förbättras. Vidare finns ett stort antal solcellsprojekt där avtal har tecknats, men där tiden till färdigställande är lång, vilket innebär att dessa ännu inte återspeglas i statistiken. Det finns också många anläggningar där prästlönetillgångarna upplåter mark, utan att själva vara ägare till anläggningarna. Dessa ingår inte i de uppmätta siffrorna för etappmålet, men bidrar likväl till att öka tillförseln av förnybar el i elsystemet.

Etappmål 3.2 Den relativa ökningen av installerad effekt solel i Svenska kyrkan överstiger ökningen för Sverige i stort under etappen.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Målvärde a:
Installerad effekt solel under året överstiger ökningen i Sverige i stort.

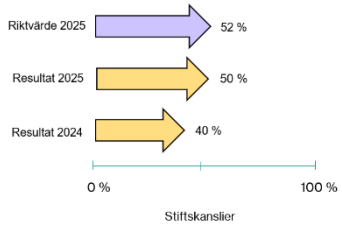
Under 2025 uppgick den installerade effekten solel inom Svenska kyrkan till 16,2 MW, vilket motsvarar en ökning med 67 procent jämför med 2023. Motsvarande ökning för Sverige som helhet uppgick till 37 procent, vilket även är riktvärde för året. I Sverige som helhet syns en avtagande trend i den procentuella ökningen från år till år. Inom Svenska kyrkan kan ännu ingen sådan utveckling urskiljas; den installerade effekten fortsätter i stället att årligen öka. Mot denna bakgrund bedöms etappmålet kunna uppnås. Under året hölls även två webbinarium på området, nämligen *Svenska kyrkans ramavtal för solceller* och *Svenska kyrkans avtalsmallar för utarrendering av mark för solceller och energilager*.

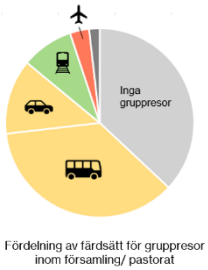
RESOR OCH TRANSPORTER

Etappmål 4.1 Minst 75 % av alla gruppresor och resor med bil i tjänsten är fossilfria.

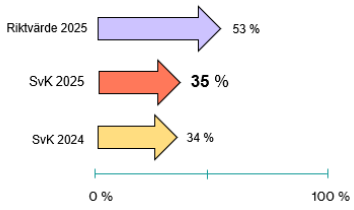
Etappmålet kommer inte att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Målvärde a:
Minst 75 % av gruppresor fossilfria.

Målvärde b:
Minst 75 % av resta mil med verksamhetsbil är fossilfria.

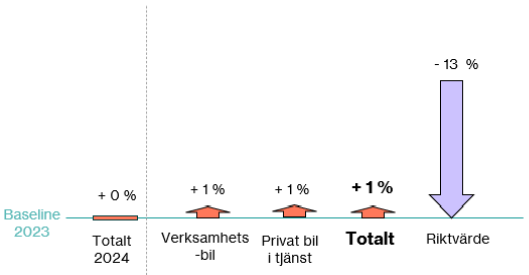
Fossilfria gruppresor har ökat något hos stiftskanslierna och bedöms kunna uppnås enligt målsättningen om utvecklingen fortsätter i samma takt under resten av etappen. I genomsnitt uppskattade stiftskanslierna att 50 procent av gruppresorna var fossilfria och årets riktvärde var 52 procent. Av stiftskanslierna angav 10 av 13 att de arbetat aktivt för att främja fossilfria gruppresor inom verksamheten. Bland de stiftskanslier som inte bedrivit ett sådant främjandearbete uppgavs ändå en relativt hög andel fossilfria gruppresor, vilket kan vara en förklaring till att fokus i stället lagts på andra områden. För församlingar och pastorat har det inte varit möjligt att följa upp andelen fossilfria gruppresor i absoluta tal. Det finns däremot statistik från 2024 över vilka färdsätt som har använts för olika typer av gruppresor (cirkeldiagram). Eftersom de olika färdsätten ger upphov till olika stora utsläpp kan statistiken användas för att göra en övergripande bedömning av gruppresornas klimatpåverkan, och uppskattningen var att 40 procent av gruppresorna var fossilfria. Samtidigt visar flygstatistiken för 2025 från församlingar och pastorat att europaflyg har ökat med drygt 20 procent mellan 2024 och 2025, vilket kan tyda på att gruppresor med flyg har ökat.

Av bilresor (personbil och lätt lastbil) som genomfördes med verksamhetsfordon kördes 35 procent av sträckan fossilfritt. Riktvärdet för 2025, för att etappmålet ska nås vid etappens slut, var 53 procent, vilket därmed inte uppnåddes. I begreppet verksamhetsfordon inkluderas fordon som ägs eller leasas finansiellt. För operationellt leasade fordon saknas däremot statistik, vilket innebär att dessa inte ingår i uppföljningen. Likaså privat bil i tjänst då det saknas uppgifter om bilarnas drivmedel. En minskad användning av privat bil i tjänst, till förmån för verksamhetsbilar, innebär generellt en positiv utveckling, eftersom verksamhetsbilar i högre grad drivs fossilfritt jämfört med genomsnittliga personbilar i Sverige. Fördelningen mellan användningen av verksamhetsbilar och privat bil i tjänst ligger dock kvar på ungefär samma nivå som 2023. Samtidigt kan en tydlig förskjutning mot ökad användning av verksamhetsbilar noteras jämfört med 2018, vilket är de tidigaste tillgängliga historiska uppgifterna.

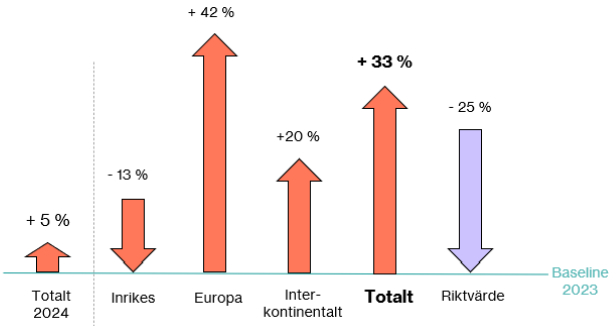
Etappmål 4.2 Resor med bil och flyg minskar med minst 25 % respektive 50 % under etappen.

Etappmålet kommer inte att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen

Målvärde a:
Resta mil med bil minskar med minst 25 %

Målvärde b:
Antal resor med flyg minskar med minst 50 %

Resor med bil (personbil och lätt lastbil) ökade med 1 procent, mätt i antal körda mil, jämfört med 2023. Årets riktvärde för att nå etappmålet vid etappens avslut var en minskning med 13 procent, vilket inte uppnåddes. Datakvaliteten förbättras kontinuerligt, i vissa fall även retroaktivt, vilket har inneburit att resultatet för 2024 har justerats till en något bättre nivå än i föregående statusrapport. Trots detta är förändringstakten otillräcklig. Antalet körda mil med privat bil i tjänst ökade med knappt 1 procent jämfört med 2023. Även körsträckan med verksamhetsbilar ökade med 1 procent och utgjorde närmare hälften av det totala antalet resta mil, vilket motsvarar samma fördelning som 2023. På stiftsnivå låg de flesta kvar på oförändrade eller något lägre nivåer, medan två stift redovisade en mer betydande minskning om cirka 6–8 procent.

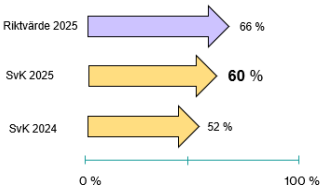
Flygresor mäts i antal enkelresor och ökade med 33 procent jämfört med 2023, sett till samtliga typer av flygresor. Riktvärdet för att nå etappmålet vid etappens avslut är en minskning med minst 25 procent, vilket inte uppnåddes. Europaresor ökade mest, med 42 procent, och stod för drygt hälften av det totala antalet flygresor under året. Vanligaste resmålen inom Europa är Stockholm-Amsterdam, Stockholm-Köpenhamn och Stockholm-Oslo. Inom församlingar, pastorat och stiftskanslier ökade antalet europaresor markant, medan inrikesresorna minskade. Ökningen kan inte hänföras till något enskilt stift utan återfinns i flera delar av organisationen. Sex av tretton stiftskanslier angav att de har genomfört insatser för att främja flygfria resor inom församlingar och pastorat, exempelvis för konfirmand-, kör- och andra församlingsresor. Detta kan jämföras med en av sex föregående år. Insatserna har främst bestått av dialog och utbildning om olika resalternativ.

För kyrkokansliet minskade antalet europaresor, medan de interkontinentala resorna låg kvar på ungefär samma nivå som 2023. Tre fjärdedelar av de totala interkontinentala resorna under året gjordes av kyrkokansliet. I föregående års statusrapport gjordes bedömningen att flygresandet på nationell nivå skulle minska under kommande år, till följd av minskad budget och färre anställda inom Act Svenska kyrkan. För 2025 minskade det totala antalet resta kilometer med 10 procent jämfört med 2023, men ökade samtidigt med 11 procent jämfört med 2024.

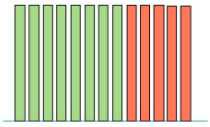
Etappmål 4.3 Praktiska förutsättningar som underlättar för fossilfria färdmedel finns vid alla personalparkeringar och kyrkor med parkeringar.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Indikator 1:
Laddplatser finns tillgängligt inom 90 % av församlingar, pastorat och stiftskanslier.

Indikator 2:
Stiftskanslier har skapat förutsättningar för fossilfritt färdmedel inom egna verksamheten.

Antalet församlingar, pastorat och stift med laddplatser för elfordon har fortsatt att öka under etappen och uppgick 2025 till en täckningsgrad på 60 procent. Riktvärdet för att nå etappmålet vid etappens avslut är att minst 66 procent av församlingar, pastorat och stift ska ha tillgång till laddplats. Indikator 1 bedöms därför som nästan uppfylld.

Åtta av tretton stiftskanslier uppgav att de har skapat förutsättningar för fossilfria färdmedel inom den egna verksamheten. Åtgärderna består främst i att införa eller uppdatera resepolicys, öka tillgången till fossilfria transportalternativ såsom elbilar, bilpooler, kollektivtrafik och tjänstecyklar samt förbättra laddinfrastrukturen. Flera enheter har även skärpt riktlinjerna, infört incitament såsom elförmånsbilar samt initierat projekt och samarbeten för samåkning och utbyggnad av laddmöjligheter. Även förenklade bokningsrutiner för tåg och kollektivtrafik förekommer som en stödjande åtgärd. Under året genomfördes två webbinarier *Vägar framåt för hållbart resande* samt *Elbilsladdning*, det senare med 280 deltagare. En resevaneundersökning har också påbörjats i syfte att få en bättre bild av aktuella resmönster och behov. För att öka svarsfrekvensen har digitala stugor erbjudits, där deltagare gemensamt kan fylla i enkäten, varav en genomfördes under 2025.

BEGRAVNINGSPLATSER, MARKANLÄGGNINGAR OCH MASKINER

Etappmål 5.1 Skötseln av begravningsplatser och markanläggningar inom Svenska kyrkan minskar den fossila energianvändningen med minst 75 % när det gäller transporter, resor och maskinell utrustning under etappen.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

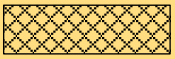
Ett målmedvetet arbete pågår där begravningshuvudmännens maskin- och fordonsparker i stor utsträckning har ställts om till fossilfria drivmedel samt eldrivna verktyg och maskiner. Några begravningshuvudmän har redan uppnått en helt fossilfri begravningsverksamhet, medan många har kommit långt men fortfarande befinner sig i en omställningsfas när det gäller de större maskinerna samt utrustning såsom snöslungor, lövblåsar, kantskärare och lövsugare.

Den nationella digitala konferensen *Klimatsmart begravningsverksamhet* (november 2025) samlade ett stort antal deltagare (cirka 380 personer). Deltagarna fick ta del av nytt framtaget kunskapsmaterial för klimatarbetet och utbytte erfarenheter kring förändrade skötselmetoder och övergången till fossilfria maskinparker. Samtidigt pågår ett aktivt arbete med att ställa krav på samt undersöka eldrivna alternativ för de återstående ovan nämnda maskinerna. Då statistik ännu saknas för att möjliggöra en kvantitativ uppföljning av etappmålet har bedömningen av målets status i stället gjorts utifrån ovan kunskap om omställningsarbete i verksamheten.

Etappmål 5.2 Svenska kyrkan samordnar krematorieverksamheten.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Svenska kyrkans nationella krematorieutredning publicerades i slutet av 2024. Det fortsatta arbetet med samordning bedöms vara tidskrävande och kräver en nära dialog mellan landets begravningshuvudmän. För att skapa förutsättningar för en mer resurseffektiv krematorieverksamhet behöver den nationella samverkan kring krematoriernas antal, geografiska placering samt tillhörande logistik- och transportlösningar utvecklas vidare. För att stödja den fortsatta utvecklingen anordnar Operativ grupp klimatsmart begravningsverksamhet, tillsammans med Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund (SKKF), årliga nationella krematoriekonferenser till och med 2027 inom ramen för projektet Energieffektiv krematorieverksamhet med bibehållen etik. Konferenserna bidrar till kunskapsspridning, erfarenhetsutbyte och samsyn kring framtida strukturer för krematorieverksamheten. Dialog och samverkan sker även löpande med andra aktörer inom branschen.

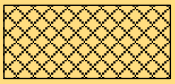

Etappmål 5.3 Begravningsverksamheten samordnar transporter av stoft och aska

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Transporter av stoft och aska utgör en komplex logistisk verksamhet med flera involverade aktörer, såsom begravningsbyråer, regioner, kommuner, Polismyndigheten och Svenska kyrkans begravningshuvudmän. Inom Svenska kyrkans klimatarbete, med mål om fossilfrihet, är verksamheten beroende av nära samverkan med dessa aktörer, som i stor utsträckning äger de specialfordon som används för transporter av stoft.

Under 2025 inleddes ett samarbete mellan de operativa grupperna Begravningsverksamhet samt Resor och transporter i syfte att genomföra ett gemensamt projekt för nulägesanalys av begravningsverksamhetens transporter av stoft och aska. Projektet kommer genomföras under perioden 2025–2026. Samverkan inleddes 2025 med Sveriges Begravningsbyråers Förbund och Fonus, med avsikt att under 2026 vidareutveckla samarbetet kring fossilfria transporter av stoft och aska. Vidare inleddes samverkan mellan Operativ grupp klimatsmart begravningsverksamhet och Svenska kyrkan på nationell nivå i syfte att uppdatera befintliga avtalsmallar.

Etappmål 5.4 Skötseln av begravningsplatser och markanläggningar inom Svenska kyrkan minskar mängden restavfall med minst 5 % under etappen.

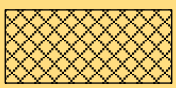
Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Restavfallet från begravningsverksamheten och begravningsplatserna utgör en särskild utmaning. Begravningshuvudmännen hanterar inte enbart avfall från den egna verksamheten, utan även från serviceverksamheten (församlingarnas försäljning av produkter och tjänster till gravrättsinnehavare), allmänhetens avfall på begravningsplatserna samt avfall som uppstår i samband med begravningsgudstjänster i församlingsverksamheten. Avfallshanteringen – inklusive transporter, sortering och materialåtervinning – är resurs- och tidskrävande, komplex att organisera och innebär samtidigt en betydande arbetsmiljöutmaning. Sammantaget medför detta att arbetet med att minska restavfallet är förhållandevis mycket svårt. Erfarenheterna visar att frågorna upplevs som komplexa och svårhanterliga, inte minst på grund av de stora mängder material som tillförs begravningsplatserna, exempelvis ljus och dekorationer. Brist på lokala förutsättningar, såsom möjlighet till kompostering, innebär dessutom att exempelvis jord ofta hamnar i restavfallet.

Under 2025 intensifierades arbetet med frågan genom bland annat konferenser, kommunikationsinsatser i samband med allhelgonahelgen (inklusive sociala medier samt närvaro i press, radio och tv) samt erfarenhetsutbyte kring goda exempel. Dessa insatser resulterade i 1 841 sidvisningar på den nationella kampanjsidan samt 2 111 besök på sidan för nedladdning av kampanjfilm om klimat, miljö och avfall. Vid en nationell konferens om *Klimatsmart begravningsverksamhet* i november 2025 låg särskilt fokus på avfallshantering. Därutöver togs en vägledning för avfallskartläggning fram som stöd för verksamheterna.

Arbetet som initierades under 2025 förväntas successivt ge resultat under 2026–2027. Under 2026 planeras en fortsatt satsning med motsvarande insatser som under 2025, med ambition att bredda och fördjupa arbetet ytterligare. Då statistik ännu saknas för att möjliggöra en kvantitativ uppföljning av etappmålet har bedömningen av målets status i stället gjorts utifrån kunskap om hur det ser ut i verksamheten.

KONSUMTION OCH INVESTERINGAR

Etappmål 6.1 En stödfunktion för hållbara inköpsprocesser är etablerad, och används inom varje stiftskansli och i minst 60 % av församlingarna i varje stift.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

En stödfunktion är ännu inte fullt utbyggd, men efter den förstudie som genomfördes 2024 har nio områden definierats. Dessa kan komma att ändras allteftersom resurser tillkommer och arbete under etappen fortgår. Under året har arbete påbörjats, i varierande grad, inom olika områden. (1) Information och rådgivning kring hållbarhetsrisker samt (2) rådgivning inför regionala och lokala upphandlingar har inletts i mindre skala. (3) Hållbarhetsinformation och hållbarhetsrådgivning har erbjudits till enskilda församlingar och stift som efterfrågat stöd. (4) Arbetet med samverkande inköp och ramavtal samt framtagande av (5) mallar för inköp, avtal och inköpsprocesser befinner sig i en förberedelsefas. Inom (6) området återbruk pågår utredning och testverksamhet, medan (7) regionala avtal inventeras. (8) Utbildningsmaterial och webbinarier utvecklas successivt genom pågående workshops och genomförda webbinarier. Även möjligheterna till (9) avtal och rådgivning för reparationer mm. har undersökts i mindre skala.

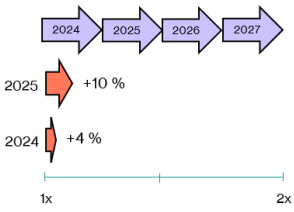
Under 2025 påbörjades även samverkan med närliggande stift i noderna. Arbete har bland annat skett genom besök, utbildningar, workshops och deltagande i projektmöten hos församlingar och pastorat. Av stiftskanslierna uppgav 10 av 13 att de under året arbetat med någon form av stöd till församlingar och pastorat inom området hållbar konsumtion och inköp.

I Hållbarhetsrapporten i Svenska kyrkans statistikverktyg VisA infördes i början av 2025 möjligheten att titta på klimatpåverkan från inköp av varor och tjänster. Resultaten visar att de inköpsområden som står för störst klimatpåverkan är entreprenader och fastighetsförvaltning, livsmedel, fordon och arbetsmaskiner samt kontorsmaterial. Den nya funktionen ger pastorat, församlingar och kanslier bättre förutsättningar att prioritera sitt hållbarhetsarbete utifrån de inköpskategorier som står för betydande klimatpåverkan. Ett område där konkret stöd utvecklats under 2025 är entreprenadupphandling. Under året genomfördes även webbinariet *15 snabba tips om hur man blir bättre på inköp*, med cirka 80 deltagare.

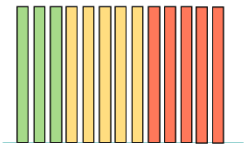
Etappmål 6.2 Anslutning till Svenska kyrkans nationella och/eller regionala ramavtal, inom avtalskategorier med särskild klimatrelevans fördubblas under etappen.

Etappmålet kommer inte att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Målvärde a:
Anslutning till SvK:s nationella ramavtal, inom avtalskategorier med särskild klimatrelevans har fördubblats.

Indikator 1:
Stiftskanslier har många regionala ramavtal som församlingar/pastorat kan använda.

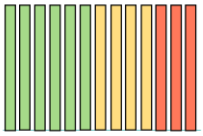
Totalt följdes 22 nationella ramavtal inom tio inköpskategorier upp genom fakturaunderlag. Anslutningen till ramavtalen ökade med 10 procent jämfört med basåret 2023, mätt som antal ekonomiska enheter som använt ramavtalsleverantörerna. För att uppnå målet vid etappavslutet var riktvärdet för 2025 en ökning på minst 50 procent jämfört med 2023, vilket därmed inte uppnåddes. Sett till enskilda inköpskategorier ökade anslutningen till ramavtal inom livsmedel med 1 procent och inom kontorsmaterial med 24 procent jämfört med 2023.

För regionala ramavtal är det svårt att följa utvecklingen av anslutning, men en första uppföljning har gjorts för att ringa in vilka stift som har regionala ramavtal. År 2025 hade tre stift många/flera, fem stift ett fåtal och fem stift hade inga regionala ramavtal. När pastorat och församlingar tillfrågades uppgav åtta av tio att de under 2025 prioriterat inköp via nationella och regionala ramavtal. Frågan ställdes inte specifikt för avtalskategorier med särskild klimatrelevans men stämmer exempelvis för avtalskategori livsmedel där anslutningen var mycket stor. För andra kategorier som till exempel resor finns däremot stor möjlighet att öka anslutningen.

Etappmål 6.3 Resurseffektivitet, delande, återbruk, cirkulära lösningar och lågt klimatavtryck eftersträvas i största möjliga mån vid inköp och konsumtion på alla nivåer i Svenska kyrkan.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Indikator 1:
Stiftskanslier har tagit beslut om att i första hand återbruka eller hyra produkter före nyinköp.

Per stiftskansli

Indikator 2:
Församlingar och pastorat prioriterar återbruk och hyra av varor.

Församlingar/Pastorat

Indikator 3:
Församlingar och pastorat prioriterar återbruk av byggmaterial vid renovering eller nybyggnation.

Församlingar/Pastorat

I år har ett antal nya frågor om resurseffektivitet och cirkulära lösningar ställts till stiftskanslier, pastorat och församlingar, eftersom föregående års rapport visade att underlaget inom området behövde stärkas. År 2025 uppgav tio stiftskanslier att de fattat beslut om att i första hand återbruka eller hyra produkter i stället för att köpa nytt. Av dessa hade fem ett skriftligt beslut och fyra ett muntligt. Att stiftskanslierna uppnår målet är viktigt eftersom de visar vägen och stödjer församlingar och pastorat i arbetet med hållbar konsumtion. Bland församlingar och pastorat svarade drygt hälften att de prioriterar återbruk och hyra av varor. Kontorsmöbler är den vanligaste typen av återbruk.

Nybyggnation och renovering av byggnader står för en betydande del av Svenska kyrkans klimatrelaterade utsläpp, men inom detta område prioriterade knappt två av fem återbruk. En möjlig förklaring är att återbruk av byggmaterial är komplext eftersom materialegenskaper behöver säkerställas innan användning. Arbete pågår utanför Svenska kyrkan för att underlätta återbruk av byggmaterial, bland annat genom metoder för att verifiera materialegenskaper och genom portaler för återbrukat byggmaterial. Svenska kyrkan bedöms ha goda förutsättningar att öka återbruket av byggmaterial, eftersom många äldre byggnader är uppförda med rena material. För att möjliggöra detta behöver dock såväl tillgången till återbruksmarknader som logistiklösningarna utvecklas.

Det saknas i dagsläget data om Svenska kyrkans resurseffektivitet och delande, men nästan tre av fyra församlingar och pastorat uppger att de i första hand väljer miljömärkta produkter vid nyinköp. Även om frågeställningarna skiljde sig något detta år pekar resultaten åt samma håll, och någon tydlig förflyttning kan inte identifieras, men internt arbete pågår för att utveckla metoder som kan öka Svenska kyrkans delaktighet i den cirkulära ekonomin.

Etappmål 6.4 Värdet på investerat kapital i Ethosfonderna bibehålls på minst samma nivå som vid ingången av etappen.

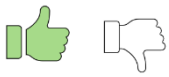
Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen

Sista december 2025 förvaltades drygt 9,2 miljarder kronor för närmare 300 enheter i Ethosfonderna. Det inkluderar nationell nivå, stift och församlingar, prästlönetillgångarna, samt vissa organisationer och stiftelser med anknytning till kyrkan. Vid ingången av etappen förvaltades drygt 7,6 miljarder kronor för cirka 300 enheter i Ethosfonderna. Investerat kapital har därmed bibehållits på minst samma nivå. Under 2023 gjordes en klimatberäkning av den nationella nivåns placeringar i aktier och räntebärande papper jämte Ethosfonderna där det kunde konstateras att klimatavtrycket var mycket lågt och i paritet med Parisavtalet. Dessa placeringar motsvarar ca 30% av Svenska kyrkans samlade långsiktiga kapital. Det finns goda skäl att anta att de placeringar nationell nivå inte har direkt insyn i, inte avviker avsevärt från detta.

Etappmål 6.5 Långsiktiga kapitalplaceringar görs i linje med Svenska kyrkans finanspolicy för nationell nivå.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Indikator 1:
Nationell nivås långsiktiga kapitalplaceringar göras i linje med Svenska kyrkans finanspolicy

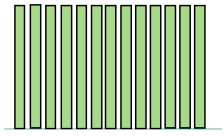
Det finns ingen samlad statistik på vilka enheter som använder nationell nivås finanspolicy, men de som inte gör det står för en mindre del av de totala kapitalplaceringarna. Majoriteten av Prästlönetillgångarna följer policyn, liksom nationell nivå som har det största investerade kapitalet. Under 2025 har nationell nivå fortsatt uppföljningen av Ethosfondernas efterlevnad av finanspolicyn, med fokus på etik, hållbarhet och faktisk påverkan. Årets genomgång visade att fonderna även fortsatt lever upp till ställda krav och arbetar aktivt i sitt ägaransvar, bland annat genom att påverka bolag i portföljerna att stärka sitt hållbarhetsarbete och anta tydliga klimatmål.

KLIMATANPASSNING OCH KRISBEREDSKAP

Etappmål 7.1 Samtliga kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser som är skyddade enligt kultur miljölagen är utredda för hur de påverkas av klimatförändringens effekter.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Indikator 1:
Kartläggning och analys av klimatrisker har levererats till församlingar/pastorat inom varje stift.

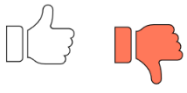
För att målet ska anses uppfyllt behöver en analys av klimatrisker, såsom översvämningar samt ras- och skredrisker, genomföras. Arbetet påbörjades under 2024 när Karlstads universitet levererade en GIS-baserad karta som visualiserar dessa klimatrisker. I samarbete med Karlstads universitet har kartunderlaget analyserats i relation till Svenska kyrkans fastigheter och gett en uppfattning om huruvida byggnaderna ligger i riskzonen för olika sorters klimatrisker. Karlstad universitet har utöver byggnaderna även analyserat begravningsplatser. Analyserna slutfördes under 2025 och resultaten har därefter överlämnats till respektive stiftskansli.

Det är sedan stiftskanslierna som väljer hur det kommuniceras ut till församling och pastorat, men att det görs i samtliga stift kommer att följas upp. Under 2026 kommer informationen även att göras tillgänglig för församlingar och pastorat via Fastighetsregistret 2.0.

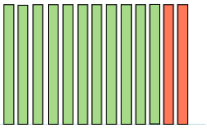
Etappmål 7.2 En samverkan och utbildning inom klimatanpassning är etablerad och används av Svenska kyrkans anställda och förtroendevalda.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Indikator 1:
Samverkan mellan stiften har etablerats.

Indikator 2:
Utbildning har genomförts i alla stiftskanslier.

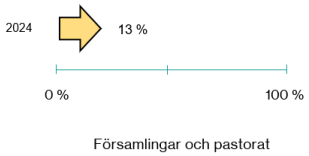
Under 2025 fanns ingen etablerad samverkan inom området. Däremot samlades stiften vid en informationsträff om klimatanpassning och nya Fastighetsregistret. Behovet av framtida samverkan behöver fortsatt identifieras. Därefter planeras samverkan att ske via plattform på Kornet.

E-utbildningen *Introduktion till klimatanpassning* är framtagen och tillgänglig i Utbildningsportalen. Utbildningen utvecklades redan under färdplanens första etapp. I nuläget planeras ingen fördjupande utbildning inom ramen för den andra etappen. Fokus ligger i stället på att öka antalet anställda och förtroendevalda som genomför introduktionsutbildningen samt att säkerställa en god geografisk spridning bland deltagarna. Från lanseringen av e-utbildningen fram till utgången av 2025 har 173 personer genomfört utbildningen. Vid 11 av 13 stiftskanslier har utbildningen genomförts av en eller flera personer med relevanta arbetsuppgifter inom klimatanpassning. Målsättningen är att öka utbildningsdeltagandet ytterligare, och arbetet med detta kommer att fortsätta under kommande år.

Etappmål 7.3 Det finns beredskap och förmåga att bemöta fysiska, psykiska och existentiella behov vid både akuta och smygande kriser, orsakade av extrema väderhändelser eller ett förändrat klimat.

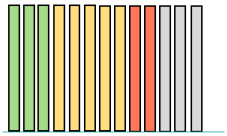
Etappmålet kommer inte att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Indikator 1:
75 % av församlingar/pastorat har en beredskapsplan för klimatpåverkanskriser.

Församlingar och pastorat

Indikator 2:
Alla stiftskanslier har krisplan med klimatpåverkanskriser.

Stiftskanslier

En beredskapsplan utgör grunden för ett systematiskt beredskapsarbete. Det är viktigt att även kriser som orsakas av extrema väderhändelser eller ett förändrat klimat inkluderas tillsammans med andra typer av kriser i beredskapsplaneringen. Under 2024 följdes det upp hur många församlingar och pastorat som har en beredskapsplan för klimatrelaterade kriser. Resultatet visade att 13 procent hade en sådan plan. Nästa uppföljning genomförs 2026. Bland stiftskanslierna hade tre av tio en beredskapsplan för klimatrelaterade kriser år 2025. Av de stiftskanslier som uppgav att de saknade en sådan plan angav nästan alla att de planerar att uppdatera sina befintliga beredskapsplaner för att inkludera denna typ av kriser.

För att bemöta fysiska, psykiska eller existentiella behov kan trygghetspunkter i stor utsträckning täcka dessa behov. Det är kommunerna som ansvarar för att det finns trygghetspunkter och är i sin tur beroende av ett fungerande samarbetet med Svenska kyrkan kring dessa, och samarbetet har påbörjats inom vissa kommuner. Församlingar och pastorat kan även besluta att inrätta trygghetspunkter på eget initiativ. För att öka kunskapen om denna möjlighet och dess förutsättningar behövs dock ytterligare kommunikationsinsatser.

Etappmål 7.4 Begravningsverksamheten är fortsatt säkrad under väderrelaterade händelser.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Enligt svensk lag ska begravningsverksamheten kunna fortsätta drivas även under höjd beredskap. En viktig förutsättning för detta är att det finns beredskapsplaner för kyrkogårdarna. I samarbete med Karlstads universitet har underlag tagits fram som beskriver vilka kyrkogårdar som riskerar att översvämmas. Den församling och pastorat som har kyrkogårdar där det finns risk för översvämning behöver uppdatera sin beredskapsplan i enlighet med detta, så att risker kopplade till väderrelaterade händelser tydligt framgår. Beredskapsplanerna ska även skickas till stiftskansliet där de arkiveras.

Under 2024 påbörjades arbetet med att ge begravningshuvudmännen en överblick över hur deras kyrkogårdar kan påverkas av översvämningsrisker. Arbetet har bedrivits i samverkan mellan de operativa grupperna *Klimatanpassning och krisberedskap* samt *Begravningsplatser, markanläggningar och maskiner*. Frågan om klimatrisker i begravningsverksamheten har fått ökad uppmärksamhet sedan etappens start. Samtidigt är det oklart vilka konkreta resultat och förändringar som skett i verksamheten.

Under 2025 planerades fortsatta insatser för att stärka arbetet med klimatanpassning och beredskap inom begravningsverksamheten. Dessa insatser genomförs under 2026 och som ett led i detta planeras en gemensam nationell konferens inom områdena begravning och beredskap i november 2026. Linköping stift kommer även uppdatera mallar för krisberedskap, som sedan kommer omarbetas till en nationell mall.

Etappmål 7.5 Rättviseaspekten synliggörs i arbetet med klimatanpassning.

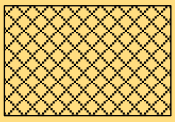
Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Act Svenska kyrkan arbetar sedan länge för rättvisa och hållbara försörjningsmöjligheter för människor som lever i utsatthet, fattigdom och klimatnödläge. Under 2025 genomfördes 38 insatser inom *Försörjning och klimaträttvisa* via stöd från Act Svenska kyrkan. Arbetet bedrevs tillsammans med lokala partner för att stärka småskaliga jordbruk, stödja kooperativ och skapa nya inkomstmöjligheter, särskilt för kvinnor. Genom utbildning, finansiering och organisationsstöd har hundratusentals lantbrukare fått ökade möjligheter att stärka sina inkomster och sin motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter. Ett exempel är stödet till omkring 360 000 småskaliga lantbrukare i Uganda och Kenya. Act Svenska kyrkan har även bidragit till

klimatanpassningsåtgärder genom lokalt ledda initiativ, såsom hållbara odlingsmetoder, förbättrad vattenförsörjning och klimatanpassad infrastruktur. I Bangladesh planterades dessutom 2 000 träd vid flyktingläger för att minska erosion och stärka miljöns motståndskraft mot klimatrelaterade risker. Under 2025 blev det möjligt att rikta gåvor till Act Svenska kyrkans fokusområde *Försörjning och klimaträttvisa*.

En satsning för att skapa synergier mellan det lokala klimatanpassningsarbetet och Act Svenska kyrkans internationella arbete planerades att inledas under året. Satsningen omfattade en kommunikationsinsats kring möjligheten att avsätta en del av budgeten för lokalt klimatanpassningsarbete till Act Svenska kyrkan. Genomförandet har dock skjutits fram till 2026 på grund av kapacitetsbrist. Ett exempel på ett tidigt genomförande är dock Luleå stift, som under 2025 beslutade att avsätta en procent av stiftsbidraget till Act Svenska kyrkans fokusområde *Försörjning och klimaträttvisa*.

FÖRVALTNING AV SKOG OCH MARK

Etappmål 8.1 Beräkningsmodellen för den skogliga kolbalansen är utvärderad genom extern revision, och mätmetoder för jordbrukets kolbalans är implementerad i enlighet med bästa praxis och gällande redovisningsregler.

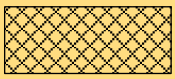
Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Beräkningsmodellen för den skogliga kolbalansen har inte genomgått extern revision eller annan oberoende granskning under året. En sådan extern utvärdering planeras att genomföras under 2026. I samband med uppföljningen av den skogliga kolbalansen 2026 avses en nyframtagen SIS-baserad modell användas. Tidigare har beräkningarna baserats på modeller utvecklade av Skogforsk, vilka utgår från etablerade standarder för skoglig tillväxt och har varit föremål för extern granskning. Övergången till den nya modellen innebär ett utvecklingssteg i metodiken. Metoder för att beräkna jordbrukets kolbalans inom Prästlönetillgångarna är ännu inte utvecklade i enlighet med gällande praxis och redovisningsprinciper, och det är i dagsläget inte möjligt att genomföra sådana beräkningar. Utvecklingen är beroende av branschgemensamma lösningar, och arbetet följs fortsatt med avsikt att kunna påbörja implementering när förutsättningar finns.

Etappmål 8.2 Prästlönetillgångarna fortsätter att aktivt bidra till forskning och utveckling om en hållbar förvaltning av skog och mark och en hållbar produktion av förnybar energi.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Prästlönetillgångarna (PLT) har under året varit brett engagerad i forskning och utveckling kopplad till hållbar förvaltning av skog och mark samt produktion av förnybar energi. Engagemanget omfattar ett stort antal projekt i samarbete med aktörer som Skogforsk, SLU, IVL, universitet och myndigheter. Forskningen spänner över flera områden, däribland skogsskötsel (inklusive hyggesfria metoder och blandskog), skogsträdsförädling, klimatanpassning och kolinlagring, viltpåverkan, mark- och vattenfrågor, biologisk mångfald samt kulturmiljövärden. Därutöver deltar PLT i projekt kring exempelvis återvätning av torvmarker, luft- och vattenkvalitet samt rennäringsanpassat skogsbruk. PLT bidrar i huvudsak genom att tillhandahålla mark för försöksverksamhet, men också genom deltagande i projekt, så kallade in kind-insatser, samt i vissa fall ekonomisk medfinansiering.

Etappmål 8.3 Prästlönetillgångarna som markägare, projektör och kapitalförvaltare verkar för ökat träanvändande i byggnationer och klimatsmart byggande.

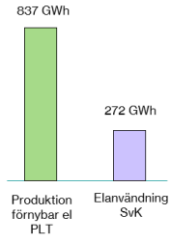
Etappmålet kommer inte att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

PLT har under året vidtagit åtgärder för att främja ökat träbyggande i sina roller som markägare och projektutvecklare, men inte som kapitalförvaltare. Arbetet integreras i planerings- och projekteringsprocesser, där förutsättningarna varierar mellan stiften. Exempelvis har Linköpings stift haft sju strötomter under försäljning med inriktning mot trähusbyggnation och arbetat med att öka träanvändningen vid byggnation av anläggning för uppfödning av höns. I Växjö stift finns cirka 1 200 bostäder i olika planeringsfaser, från planbesked till färdiga detaljplaner, där aktörer som prioriterar träbyggnation ges företräde vid markanvisning. Under 2025 färdigställdes två detaljplaner omfattande cirka 200 bostäder; en av dessa har överklagats men avvisats av Mark- och miljööverdomstolen och väntas vinna laga kraft under 2026.

Etappmål 8.4 Produktion av förnybar el, motsvarande den totala årliga användningen i kyrkans byggnader, är i projekt- eller produktionsfas på Prästlönetillgångarnas marker. Produktionen kan omfatta både egna anläggningar och anläggningar som drivs av andra aktörer på Prästlönetillgångarnas marker.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Mätvärde a:
Produktion av förnybar el motsvarar den totala årliga användningen i kyrkans byggnader.

År 2025 uppgick den totala elanvändningen i Svenska kyrkan till 272 GWh. Under samma period producerades 837 GWh el från egna eller externa anläggningar på Prästlönetillgångarnas marker. Vindkraft stod för den största delen av produktionen, följt av vattenkraft och solkraft. Produktionen minskade något jämfört med föregående år, samtidigt som elanvändningen också minskade. Andelen producerad el i förhållande till användningen ligger därmed kvar på ungefär samma nivå som föregående år.

Etappmål 8.5 Prästlönetillgångarna bidrar till forum för kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och gemensamma projekt för fossilfritt och hållbart jordbruk för sina gårdsarrendatorer. Vid nyupplåtelse av arrenden ska man använda möjligheten att påverka brukandet om det anses lämpligt.

Etappmålet kommer inte att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Arrendatorer bjuds regelbundet in till träffar i syfte att utbilda, inspirera och skapa möjlighet till erfarenhetsutbyte. Teman för träffarna har bland annat varit vattenfrågor, klimat och beredskap. Flera stift har genomfört riktade insatser. I Uppsala arrangerades en arrendatorträff med fokus på vattenvård och klimat, där programmet omfattade fältbesök vid genomförda vattenvårdsåtgärder, workshop om framtida åtgärder i samverkan med kommunala vattenvårdssamordnare, samt föredrag om biologisk mångfald, småbiotoper och kolinlagring i jordbruksmark i samarbete med Hushållningssällskapet. I Strängnäs anordnades informationsdagen ”I jordens tecken” för jordbruksarrendatorer, med föreläsningar om hållbarhet och beredskapsfrågor inom jordbruket.

Etappmål 8.6 Prästlönetillgångarnas skogsbruk strävar efter fossilfrihet i skötsel och transporter.

Etappmålet kommer nästan att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Flera stift har infört krav på att entreprenörer i så hög utsträckning som möjligt ska använda HVO som drivmedel. Från och med 2025 sker exempelvis samtliga virkestransporter för prästlönetillgångarna i Stockholms stift med fossilfritt drivmedel (HVO100), en diesel som framställs av vegetabiliska och animaliska fetter. I Linköpings stift är samtliga arbetsfordon eldrivna, och skogsentreprenörerna använder HVO. Sammantaget använder i princip samtliga stift el eller HVO helt eller i så stor utsträckning som möjligt.

Etappmål 8.7 Prästlönetillgångarna tillvaratar den brukade skogens produktionspotential för ökad klimatnytta på kort och lång sikt. Samtliga åtgärder för klimatnytta inom Prästlönetillgångarnas förvaltning av skog och mark ska ha en balans mellan ekologiska, sociala, ekonomiska och andliga värden.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Andelen skog som brukas med hyggesfria metoder ökar kontinuerligt, även under 2025. Uppföljning och utvärdering sker i samverkan med forskningen. I Ekonomisk redogörelse/Tillsynsrapport 2025 följs ett antal parametrar upp, såsom virkesuttag i relation till virkestillväxt, frivilligt avsatt areal samt KUSK (Kvalitetsuppföljning i slutavverkning inom Svenska kyrkan), där bland annat hantering av miljöfunktioner samt forn- och kulturlämningar redovisas. Att upprätthålla en balans mellan olika mål är ett ständigt pågående arbete för förvaltningarna. Som stöd finns dokumentet *Skogsskötsel med certifieringsfokus vid förvaltning av prästlönetillgångarna*, som reviderades 2024. I avsnittet om planering behandlas olika former av hänsyn.

Etappmål 8.8 Prästlönetillgångarna vidtar aktiva åtgärder för klimatanpassning som kan öka skogarnas och jordbruksmarkens motståndskraft, återhämtnings- och utvecklingsförmåga och minska klimatförändringarnas skadliga effekter.

Etappmålet kommer att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

Under 2025 har åtgärder genomförts för att klimatanpassa både skogs- och jordbruksmark, med fokus på ökad resiliens mot torka och översvämning. Insatserna omfattar bland annat ökad lövandel och förbättrad ståndortsanpassning i skogen, återvätning av dikade marker samt olika vattenhållande åtgärder. På jordbruksmark anpassas vattenförsörjning och dränering, och miljöförbättrande insatser integreras i arrendeförhandlingar, exempelvis bevattning, våtmarker och solceller. Flera stift driver omfattande projekt, såsom återvätning med betydande klimatnytta, anläggning av våtmarker och fosfordammar samt planering av ytterligare vattenvårdsåtgärder.

Arbetet sker ofta i samverkan med aktörer som Skogsstyrelsen, länsstyrelser och EU-finansierade initiativ, och bidrar både till minskade växthusgasutsläpp och stärkt klimatanpassning i kyrkans markinnehav. Klimatanpassning och miljöarbete integreras även i övergripande styrning, exempelvis genom miljödiplomering och uppsatta delmål. Sammantaget bidrar åtgärderna till långsiktigt hållbar förvaltning av kyrkans markinnehav och stärker dess motståndskraft i ett förändrat klimat.

Etappmål 8.9 Prästlönetillgångarna har vidareutvecklat kunskap om hur markförvaltning och skogsbruk påverkar samiska näringar, samt genomfört anpassningar i enlighet med handlingsplanen som är kopplad till Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket.

Etappmålet kommer delvis att uppfyllas om det fortsätter i samma takt resten av etappen.

FSC:s svenska standard innehåller en särskild princip om urfolks rättigheter och ställer krav på hänsyn till samisk renskötsel samt samverkan med samebyar. Under 2024 förberedde Härnösands och Luleå stift sitt inträde i FSC-certifieringen och har under hela 2025 varit certifierade enligt FSC:s skogsstandard. I augusti medverkade stiften vid FSC:s samplaneringsforum, som helt ägnas åt hur rennäring och skogsbruk kan bedrivas i samverkan inom renskötselområdet.

Under året har stiften även genomfört samplaneringsmöten i enlighet med FSC-standarden med en stor andel av de samebyar som har betesrätt på prästlönetillgångarnas (PLT) fastigheter inom respektive stift. Luleå stift har, sedan 2024, genomfört samplaneringsmöten med 25 av 32 berörda samebyar, och Härnösands stift med 8 av 13. Samiska näringar förekommer även inom Västerås och Uppsalas stifts marker.

Några exempel på pågående insatser

Under 2025 har 18 insatser beviljats medel och totalt har 24 insatser varit pågående. Nedan är exempel på några som inleddes under 2025.

- Insatsen **Ung energi – studentmedarbetare och studentprojekt energi** startade under 2025 med syfte att stärka kunskap och utveckling inom energiområdet genom samverkan mellan akademi och kyrkans verksamheter. Inom ramen för insatsen har flera studentprojekt genomförts i samarbete med församlingar och pastorat, bland annat kring energigemenskaper, energidelning och kartläggning av lämpliga marker för solel. Arbetet omfattar även framtagande av energinyckeltal för Svenska kyrkans

ekonomiska enheter samt insamling och analys av energidata, inklusive data från krematorieverksamhet. Resultaten har börjat spridas genom interna presentationer och externa samarbeten med universitet och aktörer inom energisektorn, vilket bidrar till ökad kunskapsspridning och stärker kopplingen mellan forskning och praktik.

- Insatsen **Digital konferens för klimatsmart begravningsverksamhet** genomfördes under 2025 med målet att skapa en nationell plattform för kunskapsutbyte och inspiration inom klimatsmart begravningsverksamhet. Under året har fokus legat på planering och genomförande av konferensen, som ägde rum i november, samt kommunikationsinsatser riktade till relevanta nätverk såsom klimathandläggare och begravningsverksamheter. Konferensen samlade deltagare från hela landet och bidrog till erfarenhetsutbyte, spridning av goda exempel och vidare utveckling av området, med potential att etablera ett återkommande forum.

- Insatsen **Sociala processer för energieffektivisering** startade 2025 och fokuserar på att utveckla kunskap om organisatoriska och sociala faktorer som påverkar genomförandet av energieffektiviseringsåtgärder i församlingar och pastorat. Under året har projektet etablerat samverkan med forskningsaktörer och genomfört uppstartsmöten för att formulera gemensam målbild. Rekrytering av pilotförsamlingar har påbörjats, och ett antal församlingar har visat intresse för att delta i det fortsatta arbetet. Insatsen omfattar analys av hinder och möjligheter i genomförandeprocesser, samt platsbesök och intervjuer som ska bidra till att identifiera framgångsfaktorer och utveckla stöd för implementering av energieffektiviseringsåtgärder. Projektet förväntas också skapa synergier med andra energirelaterade initiativ inom kyrkan.

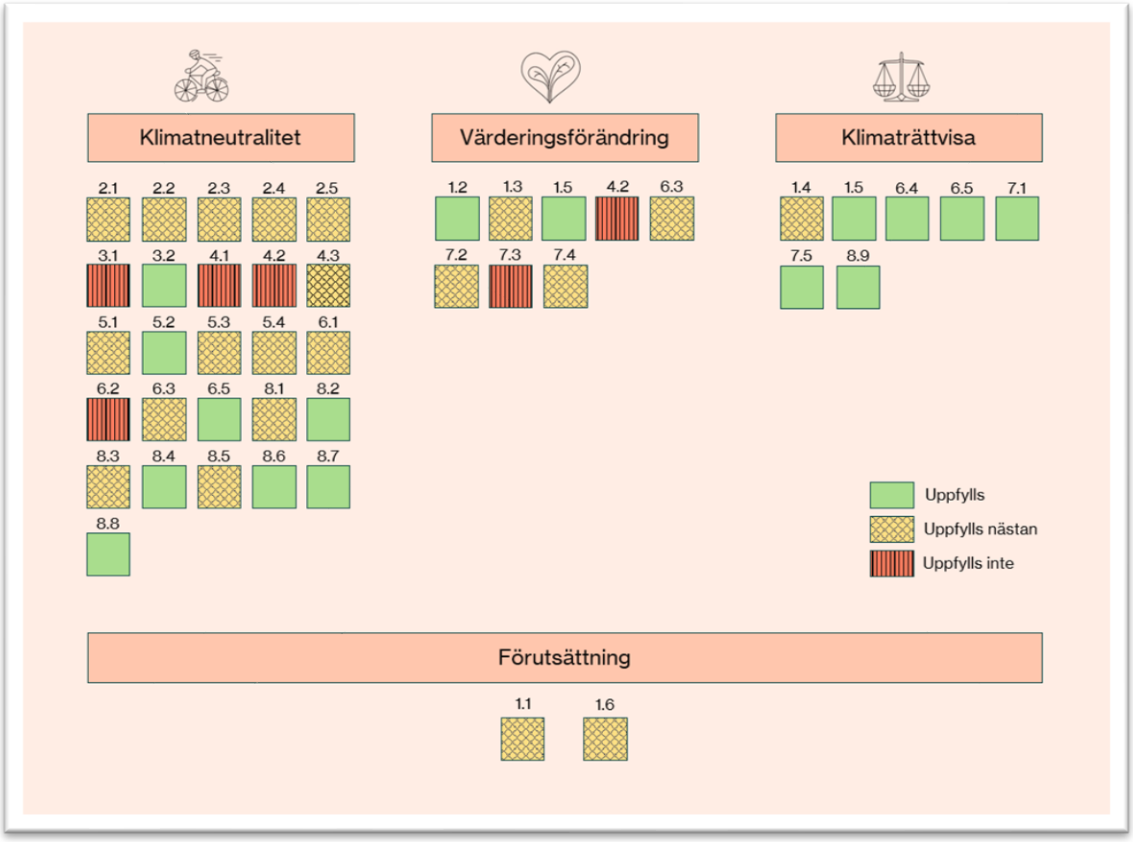
- Insatsen **Klimatrisker i Fastighetsregistret 2.0** genomfördes under 2025 med syfte att integrera klimatriskdata i Svenska kyrkans fastighetsregister och därigenom stärka beslutsunderlaget för klimatanpassning. Inom ramen för insatsen har klimatriskdata från GIS-underlag, framtaget i samverkan med Karlstads universitet, bearbetats och anpassats för implementering i systemet. Arbetet har synliggjort tekniska utmaningar kopplade till omfattande datamängder och serverkapacitet, vilket har lett till fortsatt ombearbetning av data. Insatsen bidrar till att skapa förutsättningar för ett mer systematiskt arbete med klimatrisker i fastighetsförvaltningen.

- Insatsen **Resvaneundersökning** startade hösten 2025 med syfte att kartlägga resvanor och klimatpåverkan kopplad till resor inom Svenska kyrkans verksamheter. Under 2026 ska en enkätundersökning genomföras, och individuella rapporter tas fram för församlingar och pastorat. Insatsen ska även inkludera kommunikationsmaterial, en informationssida på Kornet samt genomförande av flera webbinarier och dialoger med verksamheter. Samt fördjupad analys och kommunikation av resultat samt utveckling av mer lättillgängliga sammanställningar, med målet att stödja verksamheterna i att minska klimatpåverkan från resor och transporter

Slutsatser

Under 2025 har kapacitetsstärkningen och den nya samverkansformen gradvis kommit på plats, vilket har bidragit till positiva förflyttningar i arbetet mot ökad måluppfyllelse. Utveckling kan ses i statusbedömningarna av etappmålen, där åtta etappmål har gått från rött till gult och tre från gult till grönt. Samtidigt har ett etappmål gått från grönt till gult och två från gult till rött. Statusbedömningen för övriga 25 etappmål är oförändrad jämfört med 2024.

De tre effektmålen i Färdplan för klimatet hänger alla samman och påverkas av varandra, varför också alla etappmål bidrar till samtliga tre effektmål. Men för att ändå få en bild över den huvudsakliga framdriften inom varje enskilt effektmål har en kategorisering av etappmålen gjorts utifrån dess största och mest direkta påverkan, vilket sammanfattas i Figur 4 nedan.

Figur 4. Etappmålens huvudsakliga påverkan på de tre effektmålen.

- **Förutsättning**: Två etappmål är särskilt avgörande för att hela färdplanen ska lyckas: att Svenska kyrkan är en modig röst för rättvis omställning och att färdplanens mål integreras i kyrkans främjande- och tillsynsverktyg. Under 2025 har arbetet stärkts genom ökad samverkan kring policydialog, utbildningsinsatser och utveckling av stöd till stift och församlingar. Resultaten syns ännu bara delvis i årets uppföljning, men

utvecklingen pekar mot en starkare organisatorisk förankring. Fortsatt prioritet bör vara att omsätta detta arbete i ordinarie styrning, uppföljning och beslut på alla nivåer.

- **Klimatneutralitet:** Arbetet mot klimatneutralitet har tagit flera viktiga steg framåt, men det är fortfarande det effektmål där flest etappmål riskerar att inte nås i tid. Positiv utveckling syns bland annat inom energieffektivisering, utfasning av fossila bränslen och utsläppsminskningar från energianvändning. Samtidigt går omställningen för långsamt inom några av de områden som har stor betydelse för klimatpåverkan som resor och transporter samt anslutning till klimatrelevanta ramavtal. Under 2025 har förstärkt kapacitet och nya samverkansformer bidragit till ökad aktivitet inom flera målområden. För att klara etappmålen krävs nu att planerade investeringar och påbörjade insatser omsätts i mätbara resultat under etappens återstående år.

- **Värderingsförändring:** Arbetet med värderingsförändring har stärkt klimatfrågans plats i kyrkans verksamhet, utbildning och styrning. Klimatansvaret integreras i allt fler processer, såsom församlingsinstruktioner, pilgrimsarbete, utbildningar och klimaträttviseinitiativ. Flera tecken pekar på förändrade beteenden och arbetssätt, men utvecklingen är ännu ojämn och i vissa delar beroende av enskilda personers engagemang. Samtidigt byggs allt fler strukturer som kan bära förändringen långsiktigt. Den viktigaste uppgiften framåt är därför att fortsätta förankra och integrera klimatarbete i ordinarie verksamhet och i styrande dokument och processer så att förändringen blir bestående.

- **Klimaträttvisa:** Arbetet för klimaträttvisa har stärkt kunskapen om klimatförändringarnas ojämlika konsekvenser och om sambanden mellan klimat, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Särskilt betydelsefullt har Svenska kyrkans internationella arbete varit, där erfarenheter från klimatutsatta samhällen, internationellt påverkansarbete och samverkan med partnerorganisationer har bidragit till ökad förståelse för klimaträttvisa. Genom utbildningar, klimatambassadörer och andra kunskapshöjande insatser har perspektiven också spridits till församlingar och stift. Utvecklingen är dock inte jämnt förankrad i hela organisationen. Den viktigaste uppgiften framåt är därför att fortsatt stärka kopplingen mellan internationella erfarenheter och lokalt arbete samt integrera klimaträttvisa i Svenska kyrkans ordinarie verksamhet, utbildningar och processer

Framdriften under 2025 pekar på att ytterligare förutsättningar finns att nå ännu närmare målen under 2026 när kapacitetsstärkningen och den nya samverkansformen ännu mer har satt sig. Efter två år av etapp 2 syns en tydligare framdrift i klimatarbetet än vid föregående uppföljning. Den utökade kapaciteten och de förstärkta samverkansformerna under 2025 har lagt grunden för snabbare utveckling under etappens andra hälft. Klimaträttvisa och värderingsförändring utvecklas i huvudsak enligt plan, medan klimatneutralitet fortsatt kräver riktade insatser inom ett antal avgörande områden. Den samlade bedömningen är att förutsättningarna för måluppfyllelse har stärkts, men att de kommande två åren blir avgörande för att omsätta planering, samverkan och investeringar i konkreta resultat.